Kestävä kivitalo -palkinto 2026:
Helsingin vainajatilat – Rauhaa ja kunnioitusta surun hetkellä

Helsingin vainajatilat Malmilla ovat sekä arkkitehtuuriltaan että toteutukseltaan niin korkealaatuiset, että ne osoittavat suurta kunnioitusta niin vainajia kuin heidän omaisiaan kohtaan. Rakennus huokuu myös rauhaa: sen muoto on levollinen ja sisätilat tarkkaan harkitun harmoniset.

Helsingin uudet vainajatilat otettiin käyttöön Malmin hautausmaalla viime toukokuussa. Rakennus on ainutlaatuinen sekä arkkitehtuuriltaan että toiminnoiltaan. Sinne keskitetään nyt Helsingissä kaikki hautaamista tai tuhkaamista odottavien vainajien lyhytaikainen säilyttäminen.
– Tilaajan tavoitteena oli laadukas arkkitehtuuri. Vainajille haluttiin arvokas välietappi ennen viimeistä leposijaa ja omaisille rauhallinen, kaunis tila viimeisten hyvästien jättöön. Toki kohteen toiminnalliset laatutavoitteet olivat myös korkeat, kertoo kohteen pääsuunnittelija, arkkitehti SAFA Riina Palva Verstas Arkkitehdeistä.

Yksiaineista ajattomuutta paikalla rakentaen

Vainajatilojen suunnittelijoille ja toteuttajille myönnettiin vuoden 2026 Kestävä kivitalo -palkinto. Palkintoa on jaettu jo vuodesta 1994. Se myönnetään yrityksille ja yhteisöille, jotka ovat osallistuneet laadukkaasti tiilestä ja betonista paikalla rakennettujen rakennusten toteutukseen.
Riina Palvan mukaan kivirakenne olikin ensisijainen valinta jo suunnittelun alkuvaiheessa.
– Käsin muuratulla tiilirakenteella haluttiin saada aikaan ajaton ja ikiaikainen tunnelma. Rakennuksessa ollaan ajasta iäisyyteen siirtymisen äärellä, Palva toteaa.
– Ajattomuuden tavoittelu johti ajatukseen yksiaineisuudesta. Siksi julkisivuissa sekä sisätiloissa on käytetty samaa tiiltä seinissä ja samanväristä tiililaattaa lattiassa. Hyvästelyhuoneiden lattiat ja seinät on päällystetty travertiinilaatoilla, Palva kertoo.

Helposti lähestyttävä, lempeä rakennus

Arkkitehtonisesti vainajatilat on suunniteltu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, vaikkakin siinä on selkeästi kaksi erilaista puolta.
Metsää vasten nousee 19 metriä korkea säilytystorni, jossa on tilaa noin 300 vainajalle. Sen sijaan kadulle päin rakennus näyttäytyy pienimittakaavaisena ja paviljonkimaisena.
– Oli tärkeää, että rakennus näyttäytyisi helposti lähestyttävältä vierailijoille. Vainajasäilytyksen teollinen varastointijärjestelmä korkeine torneineen asettikin kaupunkikuvallisia haasteita, Palva toteaa.
Rakennuksen yksikerroksinen osa sisältää aulatilat, oleskelutilat omaisille sekä neljä hyvästelyhuonetta. Niistä kahdessa on mahdollisuus myös vainajan pesuun eli rakennus pystyy palvelemaan eri kulttuureista ja uskontoryhmistä tulevia ihmisiä.
Palvan mukaan rakennuksen ulkoarkkitehtuuri ilmentää pysyvyyttä, tyyneyttä ja huolenpitoa.
– Käsin muuratut harmaat tiilijulkisivut tuovat tekstuuria ja syvyyttä, kun taas pehmeästi kaarevat muodot luovat rakennukselle lempeän luonteen. Ympäröivän puuston yläpuolelle kohoava torni toimii hiljaisena maamerkkinä hautausmaan maisemassa, Palva kuvaa.

Kestävyys ja tekninen toimivuus myös tärkeää

Projektijohtaja Kirsi Virtanen Helsingin kaupungilta muistuttaa, että tilaajan tavoitteena on ollut ennen kaikkea myös kestävä, teknisesti toimiva ja huollettava, tarkoitukseensa toimiva rakennus, joka sopii arvokkaaseen ympäristöön.

Samoilla linjoilla on projektipäällikkö Markus Kuussaari rakennuttajakonsulttina toimineesta A-Insinööreistä.
– Suunnittelun aikana yhteisissä tavoitteissa ovat korostuneet rakennuksen tekninen toimivuus ja soveltuvuus poikkeukselliseen käyttötarkoitukseen ottaen huomioon herkän aiheen.
– Rakennuksen tekniset vaatimukset niin rakennus- kuin talotekniikan osalta olivat osapuolille poikkeuksellisen haastavat ja osa haasteista ilmeni vasta rakennusvaiheessa.
– Yhteistyö tilaajan, urakoitsijoiden ja suunnittelijoiden kesken oli keskeisessä roolissa hankkeen onnistumisen kannalta, Kuussaari toteaa.

Vaativa kohde urakoitsijallekin

Vaativa rakennus oli näytön paikka myös urakoitsijalle. Pääurakoitsijana toiminut Peab saa kiitosta muilta osapuolilta onnistuneesta lopputuloksesta.
Esimerkiksi rakennuksen arkkitehtuurissa korostuvat kaarevat pinnat olivat vaativia toteuttaa.
– Torniosan kattotiilet oli sahattava muutaman millin tarkkuudella, jotta ne asettuivat reunapellin kanssa kaarevaan linjaan. vastaava työnjohtaja Tomi Närvänen kertoo.
Sisäänkäynnin kaareva tiilikatos edellytti rakennetta, jossa tiilipalkit ripustettiin teräskonsoleihin, mikä vaati erikoisosaamista.
– Muutenkin kaareva kattorakenne vaati huolellisuutta ja turvallisten työtapojen miettimistä. Lisäksi rakennuksessa on paljon pieniä tiloja erilaisilla materiaaleilla, joten tekemiseen ei saatu toistettavuutta, Närvänen toteaa.

Onnistuneesta projektista oppia seuraaviin

Sisätilojen kahdessa eri osassa on ikään kuin elävien ja kuolleiden puoli. Niiden keskellä on ulkovesiallas, joka jakaa rakennuksen näihin kahteen eri maailmaan.
– Vesi on rauhoittava, arvokas ja ikiaikainen elementti. Omaistaan hyvästelevä kulkee väreilevän veden vierestä, kun menee hyvästelyhuoneeseen ja tulee sieltä pois, Riina Palva sanoo.
– Olen todella tyytyväinen rakennusprojektin lopputulokseen. Erityisesti minua kuitenkin ilahduttaa, kun altaan pinnalta väreilevä valo heijastuu tiiliseinille muodostaen alati muuttuvia kuvioita, niin kuin oli suunniteltukin.
Valmis vainajientila saa kehuja kaikilta osapuolilta. – Tämäkin hanke nosti jälleen esille yhteistyön merkityksen hankkeen onnistumisen kannalta, Markus Kuussaari korostaa.
Kiitokset menevät koko ketjulle: – Onnistuimme myös valitsemaan hyvät erikoisurakoitsijat yhteistyökumppaneiksi, Tomi Närvänen lisää.
– Julkinen rakentaminen on yhteiskunnallisesti merkittävä ja monitavoitteinen kokonaisuus, jossa koko ajan on pyrittävä parempaan. Siksi jokaisesta hankkeesta löytyy hyvää oppia otettavaksi mukaan seuraaviin, Kirsi Virtanen toteaa.

Teksti: Leena-Kaisa Simola
Kuvat: Tuomas Uusheimo ja Wienerberger

Kuvatekstejä:

(TU-261007-helsingin-vainajatilat-001)
Helsingin vainajatilojen pehmeä muotokieli, kaarevat linjat ja vaaleat sävyt tekevät rakennuksesta helposti lähestyttävän ja rauhoittavan. Kuva Tuomas Uusheimo.

(TU-261007-helsingin-vainajatilat-002)

Vainajatilat on toteutettu laadukkaasti perinteisiä rakennustapoja kunnioittaen. Julkisivut ovat paikalla muuratut ja runko osittain paikalla valettu. Hankkeen toteuttajille myönnettiin tämän vuoden Kestävä kivitalo -palkinto. Kuva Tuomas Uusheimo.

(TU-261007-helsingin-vainajatilat-003)
Sisäänkäynnin kaareva katos on tehty tiilipalkeilla ja upean rakenteen toteuttaminen vaati erityisosaamista. Kuva Tuomas Uusheimo.

(TU-261007-helsingin-vainajatilat-006)
Julkisivun tiilinen pinta jatkuu sisällä aulan seinissä ja lattioissa. Etualalla näkyy osa ulkona olevaa vesiallasta, joka jakaa rakennuksen tilat omaisten ja vainajien osiin. Kuva Tuomas Uusheimo.

(WB-3564-helsingin-vainajatilat)
Omaiset saavat olla heille tarkoitetussa tilassa rauhassa toistensa ja yhteisten muistojen kanssa. Kuva Wienerberger.

(WB-3549-helsingin-vainajatilat)
Materiaalivalinnoissa on tavoiteltu yksiaineisuutta, mikä antaa sisätiloillekin rauhallisen arvokkaan tunnelman. Kuva Wienerberger.

**Helsingin vainajatilat, Malmin kalmistontie 2, Hel-sinki**
Tilaaja: Helsingin kaupunki
Käyttäjä: Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Arkkitehti- ja sisustussuunnittelu: Verstas Arkkitehdit
Rakennesuunnittelu: A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Pääurakoitsija: Peab Oy
Rakennuttajakonsultti: A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy
Rakennusaika: 2024–2026
Laajuus: 1 200 brm$^2$
Julkisivutiili: Wienerberger Wasserstricht Special Sable (käytetty myös sisätiloissa odotustilan seinissä ja lattioissa)
Verhoustiili: Wienerberger Arena
Valmisbetonin toimittaja: Swerock

**Kestävä kivitalo -palkinto**
Kestävä kivitalo -yritysryhmä edustaa hyvää ja kestävää paikallarakentamisen perinnettä. Ryhmän yhteistyöyritykset ovat Rudus Oy, Wienerberger Oy Ab, Betoniteollisuus ry, 7 Steel Service Finland Oy, Peri Suomi Ltd Oy ja Finnsementti Oy.
Kestävä kivitalo -palkinto myönnetään yrityksille ja yhteisöille, jotka ovat osallistuneet laadukkaasti tiilestä ja betonista paikalla rakennettujen rakennusten toteutukseen. Toiminnalle luotiin suuntaviivat vuonna 1994 Rudus Oy:n (silloinen Lohja Rudus) aloitteesta.
Vuoden 2026 Kestävä kivitalo -palkinnon saivat Malmin vainajatilojen toteuttajat: tilaaja Helsingin kaupunki, arkkitehtisuunnittelusta vastannut Verstas Arkkitehdit, rakennesuunnittelija ja -konsultti A-Insinöörit sekä pääurakoitsija Peab Oy.
Palkinto on myönnetty kaikkiaan 19 kertaa. Vuonna 2024 palkittiin Pyynikin Trikoon tehdaskiinteistön muuttaminen asuin- ja liiketiloiksi ja 2022 Ajurien Asunto Oy Punavuori eli nk. Ajurien tallin peruskorjaus asunnoiksi. Vuonna 2021 palkinnon saivat Tikkurilan kirkko ja Turussa sijaitsevan Kurjenlinnan sairaala-alueen kehittäminen ja peruskorjaus.